

پیوستی گه رانه وه بو

به شی دوهم

قورئان و سوننه ت.

به شی دوهم

وه ترسناکی لاسایی کردنه وه.

وه رگیرانی: صلاح الدین عبدالکریم

ناماده کردنی: علی خشان

والرسول إن کتمتُم یومنون بالله والیوم الآخر ذلك خیر
وأحسن تأویلاً^(۱).

(ابن کثیر) (په حمه تی خوای لی بیئت)
ده فه رمویت (اطیعوا الله) واته: شوین
قورئانه که ی بکه ون (واطیعوا الرسول) واته
ده ست به سوننه ته که یه وه بگرن)
(واته: له و شتانه ی که
فه رمانتان پی ده کن له گوئی رایه لی
خوای گه ورده دا، نه که له سه ریچی
کردنیدا، چونکه هه روه که چون له م
فه رموده یه دا هاتوه)
(^(۲)، واته: ته نها گوئی رایه لی له
چا که داده بیئت)

(مجاهد و زیاتر له یه کیك
له زانایانی سه له ف ده فه رموون، واته:
ئه گه ر کیشه تان هه بوو له هه ر شتی کدا
ئه وا بیگه ریئنه وه بو لای قورئانی خواو
سوننه تی پیغه مبه ر (ﷺ)، ئه مه ش

فه رمان کردن به پیوستی گه رانه وه بو لای خوای گه وره و پیغه مبه ر که ی (ﷺ) له کاتی کیشه و دوو به ر که ی

خوای گه وره ده فه رمویت:

﴿وما كان لمؤمن ولا مؤمنة اذا قضى الله ورسوله
امراً ان يكون لهم الخيرة من امرهم ومن يعص الله ورسوله
فقد ضل ضالاً مبيناً﴾^(۱).

(ابن کثیر) ده فه رمویت: (ئه م ئایه ته
گشتی یه له هه موو ئیش و کاریکدا، کاتیک
خواو پیغه مبه ری خوا (ﷺ) بریار بده ن
به شتیک بو هیچ که س نی یه سه ریچی
بکات وه لی ره دا هه لبراردن نی یه بو هیچ
که سیک، وه نه بو چون هه یه نه وه ،
(واته نابیت هه بیئت).

وه خوای گه وره ده فه رمویت:

﴿يا أيها الذين امنوا اطيعوا الله واطيعوا الرسول
وأولي الامر منكم، فان تنازعتم في شئ فردوه الى الله

() { : } .

() ()

() { : } .

فهрман كردنيك كه له لايه ن خواي گه وره، به وهى هه ر شتيك خه لك كيشه يان هه بييت له سه ري، له بنچينه كانى دين بييت يا خود له لقه كانى، بيگه پريننه وه بولاى قورئان و سوننه ت هه روه كو خواي گه وره ده فهرمويت:

﴿وَمَا اخْتَلَفْتُمْ فِيهِ مِنْ شَيْءٍ فَحُكْمُهُ إِلَى اللَّهِ﴾^(٤).

واته : له هه ر شتيكدا ئه گه ر جياوازي تان هه بوو، ئه وا حوكمه كهى بگه پريننه وه بولاى خوا، تا بريارى له سه ر بدات. وه ئه وهى قورئان و سوننه ت بريارى له سه ر بدات و به راستى دابنييت، ئه وه حه قه وه له پاش حه قيش چ شتيك هه يه جگه له گو مراهي؟ بويه خواي گه وره ده فهرمويت :

﴿ان كُنتُمْ تُوْمِنُونَ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ﴾.

واته : ئه گه ر ئيوه برواتان به خواو روژى دوايي هه يه. ئه مه به لگه يه له سه ر ئه وهى كه هه ر كه سيك له كاتى دوويه ركيدا حوكمه كهى نه گه پريننه وه بولاى قورئان و سوننه ت ئه وا باوه ردار ني يه به خواو روژى دوايي.

() واته : حوكم بردن بولاى قورئان و سوننه ت و گه رانه وه له كاتى يه كلا كردنه وهى كيشه دا باشتره () واته : ئه مه باشترين ئه نجام و گه رانه وه يه (بولاى قورئان و سوننه ت).

() { :

ئيمامى شافيعى (رهحه تى خواي لى بييت) له په رتوكى (الرسالة) ده فهرمويت: (هه ركه سيك له پاش پيغه مبه ر (ﷺ)) كيشه ي هه بييت، ئه وا ده بييت بيگه پريننه وه بولاى بريارى خواو پيغه مبه ره كهى، ئه گه ر ئه و بابته هيج ده قيكي تي دا نه بوو بو برياردان ئه وا قياسى ده كه ن له سه ر يه كيكيان)

وه ده فهرمويت: (وه قياس بريتي يه له وهى كه داوا ده كرئيت به به لگه له سه ر گونجاندنى هه والى پيشتر، له قورئان يان سوننه ت چونكه ئه مان زانبارى حه قن كه پيوسته به دواياندا بگه پرييت).

وه ده فهرمويت : (پيوسته له سه ر هه ر كه سيك كه فهرموده ي بيست، بيلايت وقسه ي پي بكات، له سه ر گشتي تي و كورتي يه كهى، هه تا به لگه ي ده ست ده كه وي ت جياوازي بخاته نيوانيانه وه پي ي). واته پيوسته له سه ر هه موو موسلماننك ئيش بكات به گشتي تي فهرموده، هه ركاتي ك صحيح بييت، هه تا به لگه يه كه ده بينيت تا يبه تي بكات.

وه له زور له هاوه لانه وه (ﷺ) به صحيحى هاتوه كه ئه وان وازيان له بوچونى خو يان و بريارى خو يان هيناوه له بهر فهرموده ي پيغه مبه ر (ﷺ)، هه روه ها وازيان له بريارى خو يان هيناوه له بهر فهرموده ي پيغه مبه ر (ﷺ)،

هه روه ها وازیان له بریاری خه لیفه ده هیئا کاتیك فه رموده یه کیان له پیغه مبه ره وه بیستایه که پیچه وانه یه تی، ئه وه عومه ر (خوای لی رازی بیئت) بریار ددهات به جیاوازی په نجه کانی دست له سندنی خویندا به پیچه وانه یه ئه وه ی که له پیغه مبه ر ﴿﴾ هاتوه له پهرتوکی (آل عمرو بن حزم):

(^۵)، واته :

له ه مووپه نجه یه کدا له ویدا که بفه وتیت ئه وا خوینه که ی ده حوشره، وه کاتیك که هاوه لان ﴿﴾ ئه م فه رموده یان زانی، وازیان له بریاره که ی ئیمامی عومه ر هیئا (خوای لی رازی بیئت) وه بریاریندا به وه ی که له فه رموده که دا هاتوه .

وه ئیمامی شافعی (ره حمه تی خوای لی بیئت) له پهرتوکی (الرساله) لاپه ره ۴۲۳ ئه م فه رموده یه ده کات به به لگه وه ده فه رموویت: (له م فه رموده یه دا دوو به لگه هه یه ، یه کیکیان وه رگرتنی فه رموده ی (الأحاد)، ئه وه ی تریشیان: وه رگرتنی فه رموده له وکاته ی که جیگیر ده بیئت ، هه رچه نده ئیش نه کراوه له لایهن پیشه وایانه وه به وینه ی ئه م فه رموده یه که وا وه رگیراوه ، وه به لگه یه له سه ر ئه وه ی ئه گه ر یه کیك

()

() .

له پیشه وایان ئیشیان به مه بکرادیه، پاشان فه رموده یه کی دست بکه وتایه له پیغه مبه ره وه ﴿﴾ پیچه وانه ی کرده وه که ی، ئه وا ئیشه که ی خوئی به جی ده هیشت له به ر فه رموده که ی پیغه مبه ر ﴿﴾. وه به لگه یه له سه ر ئه وه ی که فه رموده ی پیغه مبه ر ﴿﴾ جیگیر ده بیئت به خوئی نه که به کرده وه ی جگه له خوئی له پاش خوئی. وه موسلمانانیش نه یان وتوه ئیمامی عومه ر ﴿﴾ بریاری داوه له ناوماندا به پیچه وانه ی ئه مه له نیوان کۆچ که ره کان وپش تیانوه کان، وه ئی وه یش و جگه له ئیوه یش نه تان وتوه له لای ئیوه پیچه وانه ی ئه مه هه یه به لگو راسته وخو چونه بو لای ئه وه ی که پیوسته له سه ریان وه ری بگرن که فه رموده ی پیغه مبه ره ﴿﴾ وه واز هیئان له هه مووکرده وه یه که که پیچه وانه ی فه رموده بیئت. وه ئه گه ر ئه م فه رموده یه بگه یشتایه به ئیمامی عومه ر ﴿﴾ ئه وا ئیشی پی ده کرد - انشاء الله - هه روه کو چون چوو بو لای ئه وه فه رمودانه ی که پیی گه یشتوه له پیغه مبه ری خوا ﴿﴾ وه ئیشیشی پی کردوه، به هوئی له خوا ترسانی یه وه وه سه ستانی به جی به جی کردنی ئه وه پیوستی یه ی که له سه ری بووه له شوین که وتنی فه رمانی

پيغهمبهرى خوا (ﷺ) و زانياريبه كهى و ههروهها به وهى هيچ كهس له گهل پيغهمبهرى خوادا بوى نيه فهрман دهركات، وه گوى رايه لى كردنى خواى گه وره به شوين كه وتنى فهرمانى پيغهمبهرى خدا ده بيت (ﷺ).

وه نه گهر كه سيك بليت: نمونه يه كم بؤ بهينره وه ئيمامى عومهر (ﷺ) ئيشيكي كرد بيت پاشان لى لادابيت و وازى لى هينابيت له بهر فهرمووده ي پيغهمبهر (ﷺ) منيش ده ليم: نهى نه گهر بؤتم هينايه وه و نيشانتم دا ؟ وتى: نه گهر تونمونه يه كم بؤ بهينيته وه نه وا به لگه يه له سه ر دوو شت: يه كيكيان نه وه يه نه گهر سوننه ت نه بيت نه وا به بؤچون شت ده ليت، نه وى تريشيان نه وه يه كه هركاتيك سوننه ت بينرا پيويسته واز له كرده وه و بؤچونى خوت بهينيت وه پيويسته له سه ر خه لكى واز له هه موو كرده وه يه كه بهينن نه گهر بينرا به پيچه وانه وه يه تى، وه به تال كرده وهى نه وهى كه سوننه ت ئيشى پى ناكريت هه تا يه كيك دواى پيغهمبهر (ﷺ) ئيشى پى نه كرد بيت⁽¹⁾.

وه زانراوه هيچ شتيك سوننه ت لاواز ناكات نه گهر پيچه وانه ي بو. منيش ده ليم: (واته ئيمامى شافيعى). (عومهرى كورپى خه تاب) (ﷺ) ده يفه رموو: خوين دان له سه ر كهس و كارى بكورزه كه يه، وه ئافره تيش هيچ له خوينى پياوه كورزاوه كهى نابات به ميراتى و بهرى ناكه ويث، هه تا (الضحاك بن سفيان) پى رايه يانده كه پيغهمبهرى خوا (ﷺ) نامه ي بؤ ناردووه كه وا: خيزانه كهى (اثيم الضبابي) له خوينى ميترده كهى به رده كه ويث وه به ميراتى ده بيتات. ئيمامى عومهر ريش له قسه كهى خوى گه رايه وه و ئيشى به فهرمووده كه كرد⁽⁷⁾. پاشان ئيمامى شافيعى (ره حمه تى خواى لى بيت) فهرموده كهى طاوس بؤ پرسياركه ره كه ده هينيتيه وه كه ئيمامى عومهر (ﷺ) فهرمويه تى خواى گه وره يادى مروقيك ده خه مه وه كه شتيكى له پيغهمبهر (ﷺ) ببيستيت ده رباره ي كورپه ي ناسك؟ حملى كورپى مالك كورپى النابغه هه ستاو فهرموى: من

نه كرد بيت⁽⁷⁾، ئيمهش ده لين. واگه پيويستگه ئيش به فهرمووده بكرت ههركاتيك صغحيح بگوو هه رچگه نده نه يشكراين گه وا گهس له زانايان ئيشيان بؤ كردووه چونكه فهرمووده خوى به لگه يه.

() () () ()

بروانه ته حقيقى

() زانسا پايه بهرز ماموستا (أحمد شاكر) كه ته حقيقى () ي كردووه ده فهرمويت: (واته به تال كرده وهى قسه ي كه سگنيك گنگه بليت سگنو ننه ت وه رنا گيرنگت و ئيشنگى پى ناكريت هه تا گه پاش پيغهمبهر (ﷺ) كه سگنيك ئيشنگى بگى

دوو خیزانم هه بوو، یه کیکیان به کۆله که ی خیمه له وی تری دا که سکی پر بوو منداله که ی به مردوویتی دانا، پیغه مبهری خوا (ﷺ) بریاری دا به نده یه که له جیاتی بدریّت ، ئیمامی عومر فهرمووی: ئەگەر ئەمەم نەبیستایه ئەوا به جگه له مه بریارمان دەدا، وه جگه له وهش وتیان نزیک بوو له نمونه ی ئەمه دا به بۆچونی خۆمان بریار بدهین. (۸)

ئیمامی شافیعی (په حمه تی خوی لی بیّت) ده فهرمویت (ئیمامی عومر (ﷺ) گه رایه وه له و بریاره ی که دابوی له بهر فهرموده که ی (الضحاک) تا پیچه وانه ی بریاره که ی خۆی کرد، وه هه والی پی درا سه باره ت به کۆرپه ی ناوسک که وا ئەگەر ئەمە ی نەبیستایه ئەوا بیجگه له مه بریاری ده دا. وه فهرمووی نزیک بوو له وینه ی ئەمه دا به بۆچونی خۆمان بریار بدهین). دیسان ئیمامی شافیعی ده فهرمویت (رایده گه یه نن -والله اعلم- که له سوننه تدا خوینی مروؤقیک سه د ووشتره ، وه کۆرپه ی ناوسکیش یان ئەوه تا زیندوه ئەوکاته ئەویش

خوینه که ی سه د ووشتره ، یا خود مردوه ئەوکاته هیچ نی یه ، به لام کاتیک بریاری پیغه مبهری (ﷺ) پی راگه یه نرا ته سلیمی بوو، وهیچ شتیکی بۆخۆی نه هیشته وه جگه له شوین که وتنی نه بیّت له و شته ی که ئەم به پیچه وانه یه وه بریاری له سه ر دابو یا خود بۆچونیک بوو له مه وه ، که له پیغه مبهری خوا (ﷺ) هیچی پی نه گه یشتبو، به لام کاتیک که پیی گه یشت و بینسی کرده وه که ی ئەم پیچه وانه ی سوننه ته ، یه کسه ر پۆیشت بۆ لای حوکمی پیغه مبهری خوا (ﷺ) وه وازی له حوکمی خۆی هیئا. هه روه ها له هه موو ئیشیکدا به م شیوه یه په یوه ست ده کرا که واین.

زانای پایه بهرز (أحمدشاکر) ده فهرمویت: (ئیمامی شافیعی) (په حمه تی خوی لی بیّت) له فهرمووده که دا ئاماژه ی بۆ فهرمووده که ی (الضحاک و حمل بن مالک) کردوو، پاشان له لاپه ره ی ۲۰-۲۱ دا ده فهرمویت : (وه هه موو ئەمانه به لگه ن له سه ر ئەوه ی فهرمووده یه که یه که س گێرا بیتی یه وه وهرده گیریّت ئەگەر راستگۆ بیّت، له لای ئەو که سه ی که فهرمووده که ی پیده دات، وه ئەگەر دروست بوایه بۆ هه ر که سیک که ئەم شته ره ت بکاته وه به هه ر حالیک، ئەوا دروست ده بوو بۆ ئیمامی عومر

() هه دیسه که لێره دا (مرسل) ه احمد و ابؤ داود و نگین ماچکه به (متصل) ی گێراویانه ته وه وه ئەمه (صحیح) ه بروانه ته خریجی زاڭای پایه بهرز احمد شاکر بگۆ () (۴۳۸) وه بروانگه (صحیح سگنن ابگن ماچکه ۲۶۹۱) وه صگحیح سگنن ابگی داود ۴۵۷۲ وه سه نده که ی صحیحه.

﴿تعالى﴾ كه به ضحاک بلیت: تو پیاویکی خه لکی (نجد) یت ، وه به حملی کوری مالک بلیت: تو پیاویکی خه لکی (تهامة) یت که میك نه بیئت پیغه مبه ری خواتان (ﷺ) نه بینوه ، هاوه لایه تیتان نه کردوه ، به لام من وئوانه ی له گه لمدا بوون له کوچک ره کان وپشتیوانه کان به رده وام له گه لیدا بوین. چۆن ئەم شته له ئیمه وون و شاراووه بووه ، و تو زانیت له گه لئوه ی که تو یه ک که سیت له وانه یه هه له بکه یت وله بیرت بچیتته وه.؟ به لکوحه قی بینو و شوینی که وت و گه رایه وه له بو چونی خوئی ، له وه ی که میراتی نه دات به ئافره ت له خوینی میرده که ی. وه له کۆریه ی ناوسکیشدا بریاری دا به وه ی که زانی که ئاماده بوو پیی وت وه ئه گه ر له پیغه مبه ری خواوه (ﷺ) هیچی نه بینبیا یه ئه وا جگه له فه رموده که بریاری دها ، وه کوبلی ی وای ده بینو که ئه گه ر کۆریه ی ناوسک زیندوبیئت ئه وا خوینه که ی سه د ووشتره وه ئه گه ر مردوبیئت ئه وا هیچی بوئی یه ، به لام خوای گه وره وای له خه لکیش کرد که چۆنی ویست لی بیئت ئاوا ی بپه رستن له سه ر زمانی پیغه مبه ره که ی (ﷺ) ، بویه بو ئه وو بو هیچ که سیکی تر نی یه که بوچی و چۆن بخه نه ناودینه وه ، یا خود هیچ شتیك له بوچون بده ن به سه ر

ئه وه که سه ی که حه ق و پراستی ده زانی هه رچه نده یه ک که سییش بوو ، وه خوای گه وره ش ده فه رمویت

﴿فلا وربك لا يؤمنون حتى يحكموك فيما شجر بينهم ثم لا يجدوا في انفسهم حرجا مما قضيت ويسلموا تسليما﴾^(٩).

پیشه وا ابن کثیر (په حمه تی خوای لی بیئت) ده فه رمویت خوای گه وره سویند ده خوات به ذاتی پیروزی به ریزی خوئی که وا هیچ که سیك باوه ر ناهینئ هه تا پیغه مبه ر (ﷺ) نه کات به حاکم له هه موو ئیش و کاریکدا ، چونکه ئه وه ی پیغه مبه ر (ﷺ) بریاری له سه ر بدات ئه وه حه قه ، که پیئویسته خه لکی مل که چی بن به نهینئ وئاشکرا ، بویه لی ره دا خوای گه وره فه رمووی:

﴿ثم لا يجدوا في انفسهم حرجا مما قضيت ويسلموا تسليما﴾. واته : که تو یان کرد به حاکم ده بیئت گو پرایه لیت لی بکه ن له ناوه وه یاندا ، وه نابیئت هیچ ناخووشی له دلایاندا بیئت له و بریاره ی که تو داوته وه ده بیئت ملکه چ بن به نهینئ و ئاشکرا ، وه خو یان ته سلیم بکه ن ، خو ته سلیم کردنیکی گشتی به بی به ره له سستی وره ت کردنه وه و به ره ره کانی هه ره کوچۆن له م فه رموده یه دا هاتوه)

()

لییره وه دووری ئه و که سانه مان بؤ
 ده رده که ویست له راستی یه وه، که
 ده مارگیریان هیه بؤ مه زه به کان،
 چونکه ئه وان فه رمووده ی پیغه مبه ر
 رت ده که نه وه به بی هیچ
 به لگه یه ک، ته نها ئه وه نده نه بیست
 که پیچه وانه ی مه زه به که یانه، وه کو
 بلای پیشه واکه ئاگاداری هه موو
 سوننه تی پیغه مبه ری خواجه (ﷺ)، یا خود
 مه زه به که بریار دهره به سهر سوننه تدا،
 له گه ل ئه وه ی که پیویسته سوننه ت
 بریار دهره بالآ ده ست بیست به سهر
 مه زه به که دا.

با ئه م ده مارگیریانه بزنانن که ئه وان
 پیچه وانن ته نانه ت له گه ل وتی
 پیشه وایاندا، ئه وه ئیمامی شافیعی
 (ره حمه تی خوی لی بیست) له پهرتوکی
 (الرساله) ده فه رمویت (به هوی
 چاولیکردنی کویرانه وه بی ئاگابووه،
 ئه وه ی بی ئاگابووه لییان خوی گه وره
 له ئیمه و ئه وانیش خۆش بیست)
 وه ده فه رمویت : (جاری وا هیه مرؤف
 نه زان ده بیست به رامبه ر به سوننه ت

()

وله وان هیه وته یه کی هه بیست پیچه وانه ی
 سوننه ت بیست و نه ک به قهستی ویستیستی
 پیچه وانه ی بکات، جاری واش هیه مرؤف
 بی ئاگا ده بیست وه له ده کات له
 راقه کاندا). وه ده فه رمویت : (نازانین
 پیاویک هه بیست که هه موو سوننه تی
 کۆکرد بیته وه و هیچی لی نه رۆیشتیست،
 وه ئه گه ر زانیاری هه موو زانیان
 کۆکرایسته وه و ئه م پیاوه یش هینابیستی،
 ئه وکاته زال بووه به سهر سوننه تدا
 هه مووی) کۆکردۆته وه، وه ئه گه ر زانیاری
 هه ریبه که له زانیان له لای خوی بیست ئه و
 ئه وکاته شتیکی زور رۆیشتوه له و
 پیاوه، پاشان ئه وه یشی که له م رۆیشتوه
 له لای یه کیکی تر هیه، ئه مانیش
 له زانسته چهنه چینیکی جیاوازن،
 هه یانه له زانیان زور به ی سوننه تی
 کۆکردۆته وه، هه رچه ند هه ندیکی لی
 رۆیشتوه، وه هه یانه کۆکه ره وه ی ئه وه یه
 که جگه له م کویان کردۆته وه، ئه وه ی که
 کۆکه ره وه ی زورترینی سوننه ته و
 که میکی لی رۆیشتوه، به لگه نی یه له سهر
 ئه وه ی که داوای بکات له لای زانیانی جگه
 له چینه که ی خوی، به لکو له لای زانیانی
 هاوشیوه ی خوی به داویدا ده گه ریتو
 داوای ده کات هه تا دهستی ده که ویست
 وه موو سوننه تی پیغه مبه ر (ﷺ)
 کۆده کاته وه به دایک ویاو کمه وه

به قوربانى بم، ئۇ وكاتە كۆمەلئىك لە زانايان ھەركەس بۆخۆى كۆى دەكاتەو ھە كە پلە پلەنو لە يەك ئاستدا نىن لەو ھى كە تىگە يىشتون^(۱).

وہ زاناى پايە بەرز مامۆستا احمدشاكر لەسەر ئەم وتە يە دەدوئىت و دەفەر موئىت: (ئەم شتەى كە ئىمامى شافىعى فەر موو يە تى دەربارەى سوننەت تىروانىنىكى دورو لىكۆلئىنەو ھە يە كى وردكارو بينىنىكى فراوانە، لەسەر ئەو ھى كە زانايان كۆيان كۆرئوتەو ھە لە سوننەت، لەسەر دەمى خۆى وسەر دەمى پىش خۆى، كە لەو كاتەدا ديوانى سوننەتە كان كۆنە كرابونەو ھە، تەنھا كە مئىك نە بئىت، كە زانايان كۆيان كۆرئوتەو ھە لەو ھى كە رىوايە تيان كۆرئوتەو، پاشان زانا (حفاظ) ھە كان سەر قالى كۆرئوتەو ھى سوننەتە كان بوون لە پەرتوكە گەر ھەو بچوكە كاندا، ئىمامى احمدى كۆرى ھە نبل - قوتابى ئىمامى شافىعى - (مسند) ھە گەر ھە ناسراو ھە كەى داناو ھە سفى دە كۆرئوتەو دە فەر موو: ئەم پەرتوكە م كۆرئوتەو ھە و پوخت كۆرئوتەو لە زياتر لە ھەوت سەدو پەنجا ھە زار (۷۵۰,۰۰۰) فەر موو ھە، جا ئە گەر موسلمانان جياوازيان ھە بوو

لە فەر موو ھەى پىغە مېرەى خوا (ﷺ) بابگەر پىنەو ھە سەرى، ئە گەر تىيدا بوو ئەو ھە تەواو ھە، ئە گەر نا ئەو ابە لگەنى يە و فەر موو ھەنى يە، لە گەل ئەو ھە يىشدا زۆر فەر موو ھەى صحىح لە دەستى چو ھەو لىى رۆيشتو ھە، و ھە لە صحىحى بخارى و مسلم چەندە ھە فەر موو ھەى تىدا يە كە لە (المسند) دا زۆر بەى سوننە تيان تىدا يە بە لام جىگەى ھە موو تىدا نە بوئەو ھە ھە موو نە گرتۆتە خۆى، بە لام ئە گەر ئىمە ئەو ھە تىدا يە لە فەر موو ھە كۆى بگە ينەو ھە و لە گەل ئەو فەر موو ھەنى تردا ھاتو ھە (بە ناوبانگە كان) ھە كو (مستدرک الحاكم، السنن الكبرى للبيهقي، والمنتقى لابن جارود، سنن الدارمی، معاجم الطبراني الثلاثة، مسند ابى يعلى والبزار)، ئە گەر ئەو فەر موو ھەنى كەو لەم پەرتوكانەدا ھاتو ھە كۆى بگە ينەو ھە، ئەو وكاتە سوننەتە كانمان ھە موو ھە رگرتو ھەو ھە دەست كە وتو ھە انشاء اللہ ھە زياتر گومان ئەو ھە يە كە سوننەتە كانمان ھە موو ھە رگرتو ھە و ھە چمان لە دەست نە چو ھە، بە لكو نزىكە بلئىن ھە موو يە تى، ئەمە يىش ماناى وتە كەى ئىمامى شافىعى يە (ئە گەر زانىارى ھە موو زانا كان كۆيكاتەو ھە ئەو كاتە ھە موو سوننەتى كۆرئوتەو ھە) ھە وتە كەى تىرى (زانا يەك يەك كۆيان

کردو ته وه). وه کو بللی ئیمامی شافعی به تیروانینه وه وتویه تی پیش ئه وه ی به نوسین لی بکولیته وه به کردار - لله دره) وه پرسیارم کرد له زانای پایه به رزمان محمد ناصر الدین الالبانی سه باره ت به وته که ی پایه به رز احمد شاکر بؤچونی چی یه ئه ویش فه رموی: (ئه وه ی مامؤستا احمد شاکر باسی کردوه له په رتوکی حدیث گومانی زیاتر ئه وه یه که هه موو سوننه تیان نه گرتو ته خو، چونکه جگه له مانه په رتوکی تره یه که گرنگی خو یان هه یه و مامؤستا احمد باسی نه کردوون وه کو صحیح ابن خزیمه، صحیح ابن حبان، مصنف ابن ابی شیبیه و مسنده که ی، مصنف عبدالرزاق، جگه له مانه په رتوکی تر).

ئیمه یش ده لئین: هه ر پیشه وایه ک یا خود مه زه بیك که زانیاری به هه موو سوننه ت نه بووه جه خت له سه ر پیوستیتتی فری دانسی چاولیکه ری کو ږانه ده کات هه رکاتی: سوننه تی صحیح هه بوو، وه ئه مه پښکای رزگاری یه له جیاوازی.

وه پیغه مبه ر(ﷺ) سه باره ت به پیوستیتتی ده ست گرتن به سوننه ته وه له کاتی جیاوازی دا ده فه رمویت: (

() .

واته: هه رکه سیك له ئیوه بژی له پاش من ئه و جیاوازی یه کی زور ده بینیت، له وکاته دا ده ست بگرن به سوننه تی من و سوننه تی (هه رچوار) جینشینه راسته هیدایه ت دراوه کان، ده ستی پیوه بگرن و به که لبه کانتان قه پی لی بگرن^(۱۳)، وه ناگادارتان ده که مه وه له و داهینراوانه ی که له دیندا داهینراون، چونکه هه مو داهینراویك بیده عه یه وه هه موو بیده یه کیش گومرایی یه .

() () ()
() () .

() وانگه تونگد بیگرتگو هیچکی لی به رمه دنگه وه وه گگو بلکی ی پیغه میگه ر ﷺ بگه وه حی پگی ی ونگراوه که موسکلمان پشگت لگه سوننه ته که نو ده ستی لی به رده دن.